

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 160. Quandonam restitui debeat, quod acceptum est vi mutui.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42561

quæ ex re per usuram accepta postea lucratur. *R.* Si res usuraria sit ex natura sua sterilis, uti pecunia, instrumenta artis &c., acquirit dominium rerum, quas re tali lucratur, sunt enim fructus industriæ, uti communiter omnes cum *S. Th. Silv. Covarr. Az. Mol. Less. Pirh. l. 5. tit. 19. n. 21. Necrefert*, quòd emptor accipiens pecuniam usurariam videatur esse involuntarius & deceptus, eò quòd tenebitur mutuatario rem illam restituere, nam si usurarius acquisivit dominium, uti probabilius fit, satis erit ab usurario restitui æquivalens: deinde hic error non est circa substantiam rei, sed ad summum dabit jus rescindendi, uti rectè *Less. l. 2. c. 20. n. 163.* Si autem res per usuram accepta sit fructifera, fructificat domino suo, ergo cum dixerimus tanquam probabilius usurarium fieri dominum usuræ, etiam fiet dominus fructuum; semper tamen cum obligatione compensandi damna: Denique sive usurarius fiat dominus usuræ sive non, tamen fit dominus pretii pro re usuraria bonâ fide empti dati, quamvis enim res sit usuraria, non tamen pretium, ita *Less. n. 162. Pirh. n. 23.*

Q. 160. Quando nam restitui debeat, quod acceptum est vi mutui. R. §. 1. Quamvis abfuerit omne pactum externum, tamen si mutuatarius dederit ob vim mutui, involuntariè dedit, adeoque mutuans tenetur restituere, sive bonâ sive malâ fide acceperit, *Lugo d. 25. n. 32. Spor. t. 6. c. 4. n. 79.* Si tamen mutuatarius dederit ex gratitudine vel amicitia, & mutuans hoc sciat, potest retinere, quamvis acceperit animo usurario, quia per donationem acquisivit dominium, licet enim peteret ut debitum, tamen voluit acquirere

Nn 4.

omni

omni meliori modo, & saltem postea potest acceptare, quando rescit mutuatarium voluisse dare: si tamen id nesciret, teneretur ratione conscientiae erroneae sive ignorantis restituere, *Spor.* & *Tambur.* l. 8. t. 3. c. 8. §. 2. n. 14.

922 §. 2. Si dubium sit, an mutuatarium dederit ex vi mutui, an ex liberalitate, mutuans, si possit, tenetur interrogare; si non possit rescire, & persistat dubium, si hoc dubium sit utrimque positivum, potest sibi ob probabilem rationem formare conscientiam & retinere; si est negativum, *Caj. Ang. Pirh.* l. 5. tit. 19. n. 138. alique apud *Lugo* supra dicunt praesumi posse esse donatum; signa autem multa talis praesumptionis afferunt *Tambur.* n. 16. Econtrà *Mol. Tambur. Spor.* & alii probabiliter dicunt esse restituendum, quia mutuans tantum incipit possessionem naturalem, qualem etiam habet praedo, mutuatarium autem in tali dubio remanet in possessione civili rei, donec constet de vero titulo translationis domini, ergo melior est conditio mutuatarium, utpotè veri possidentis.

923 §. 3. Si mutuatarium dederit usuram ex timore orto ab intrinseco, v. g. ne diceretur ingratus, ne capitale citò repeteretur, ne mutuans alio tempore negaret mutuum, multi dicunt debere restitui, sed multi aequè probabiliter negant cum *Lugo* n. 35. & *Spor.* n. 81., quia cum dederit ex tali timore, non dedit ut pretium mutui, sed ut motivum habendi benevolentiam mutuantis: si tamen mutuans illum timorem incussisset, teneretur restituere, quia mutuatarium involuntarie dedisset ex metu injustè incusso.

924 §. 4. Si datum est & acceptum ob vim mutui
&

& malâ fidē, potuisset tamen dari & accipi ex alio justo contractu, quem celebrâssent, si scivissent, putat *Verricelli* posse retineri, sed meritò negant *Tambur.* §. 3. n. 23. & *Spor.* n. 106. ; Admittunt tamen cum *Sa, Tann. Dian.* p. 1. t. 8. R. 47. *Pirh.* à n. 135. *Steph.* n. 113. & 117. posse retineri, si processerint bonâ fide; maximè si mutuans intenderit & expresserit se velle contrahere omni meliore modo, uti cum multis aliis dicit *Less.* l. 2. c. 20. dub. 12., aut saltem si mutuans sciverit illum alium modum justè contrahendi, inquit *Lugo* s. 9. & mutuatarius etiam censeatur consensisse, Ratio est, quia contrahentes bonâ fide sic sunt dispositi, ut velint contrahere omni meliori modo, ergo habent implicitam voluntatem celebrandi contractum, qui licitè fieri poterat, ergo virtualiter posuerunt illum contractum, perinde enim est, siue titulus sit in specie cognitus & volitus siue in genere, dummodo saltem virtualiter aut implicite intendatur, & re ipsa existat: aliud est, si mutuatarius censeari non posset consensisse in istum alterum contractum, uti dictum n. 144.

Q. 161. An usurae licitè permittantur vel juven- 925
tur. R. §. 1. Peccant Principes, qui Judæis aut aliis usurariis cooperantur, absque alia justa causa dando licentiam, ut usuras exercent, sub pacto, ut aliquid solvant per modum tributi, nam ut hoc solvere possint, magis exsugunt pauperes, cujus causa sunt, qui sic permittunt usuras. Etiam ipso facto excommunicantur Judices in *Clementina, De usuris*, qui compellunt ad solutionem usurarum, aut impediunt restitutionem solutarum, tenenturque ipsi ad restitutionem de-